Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19243

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i (ÇBSDÖ), bireylerin sahip oldu?u sosyal de?erleri psikometrik aç?dan geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçmek amac?yla 2013 y?l?nda **Yavuz Bolat** taraf?ndan geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, sosyal de?erlerin tekil bir yap?dan ziyade, farkl? boyutlar? içeren karma??k bir psikolojik yap? oldu?unu varsaymaktad?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda sosyal de?erlerin kapsaml? bir de?erlendirmesini sunmay? hedeflemektedir.

Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme format?na sahiptir ve sosyal bilimler alan?nda de?erler ara?t?rmalar?na önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i, sosyal de?erler, ölçek geli?tirme, psikometri, de?erler e?itimi, Likert ölçe?i.

Yazarlar

Yavuz Bolat

Amaç

Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i'nin temel amac?, sosyal de?erleri olu?turan farkl? alt boyutlar? tespit etmek ve bu de?erlere yönelik bireysel e?ilimleri standart bir araç kullanarak ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli demografik gruplar?n de?er sistemlerini kar??la?t?rmay? ve sosyal de?erlerin e?itim, kültür ve davran?? üzerindeki etkilerini incelemeyi mümkün k?lacak sa?lam bir enstrüman sunmay? amaçlam??t?r.

Bu araç, özellikle e?itim bilimleri ve sosyoloji alanlar?nda, toplumsal normlar?n ve bireysel de?er yarg?lar?n?n ampirik olarak incelenmesinde kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, de?erlerin teorik çerçevesi dikkate al?narak, çok boyutlu bir yap?n?n ölçülmesine odaklan?lm??t?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **sosyal de?erler**dir. Sosyal de?erler, bireyin bir toplum içinde neyin arzu edilir, do?ru veya önemli oldu?una dair sahip oldu?u inançlar ve ilkeler bütünü olarak tan?mlan?r. Bu ölçek, de?erleri tek bir skor yerine, muhtemelen farkl? alt faktörler (örne?in, geleneksel de?erler, modern de?erler, bireysel de?erler, toplumsal sorumluluk) arac?l???yla çok boyutlu bir ?ekilde ele almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i, de?erlerin sadece teorik düzeyde de?il, ayn? zamanda bireylerin günlük ya?amdaki tutum ve davran??lar?n? nas?l etkiledi?i ba?lam?nda incelenmesine olanak tan?r. Ölçe?in yap?s?, de?erlerin karma??kl???n? ve kültürel çe?itlili?ini yans?tacak ?ekilde olu?turulmu?tur.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n do?as? gere?i, geçerlik analizleri titizlikle yürütülmü?tür. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü gösterir. Bolat (2013) çal??mas?nda yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla muhtemelen **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) ve **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) yöntemlerini kullanm??t?r.

Her ne kadar kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, akademik bir dergide yay?nlanan geli?tirme makalesi, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu kan?tlayan istatistiksel geçerlik kan?tlar?n? içermek zorundad?r. Bu kan?tlar, ölçek maddelerinin belirlenen alt boyutlarla tutarl? oldu?unu ve teorik beklentileri kar??lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in ölçümlerde tutarl?l?k ve istikrar sa?lama derecesini ifade eder. Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? (genellikle Cronbach Alfa) arac?l???yla incelenmi?tir.

Geli?tirme makalesinde, ölçe?in genel olarak ve alt boyutlar baz?nda yüksek iç tutarl?l?k sergiledi?i varsay?lmaktad?r. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda benzer sonuçlar üretece?i anlam?na gelmektedir, bu da ölçe?in ara?t?rma amaçlar? için kullan??l?l???n? art?rmaktad?r.

Faktör Analizi

Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i'nin çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak ve do?rulamak için faktör analizleri temel bir rol oynam??t?r. Çal??man?n ilk a?amalar?nda **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?larak ölçe?in temel alt boyutlar? belirlenmi? ve madde yükleri incelenmi?tir. Bu analiz, sosyal de?erler yap?s?n?n kaç farkl? faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir.

AFA sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s? daha sonra, ölçe?in teorik modele uygunlu?unu kesinle?tirmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) ile test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n iyi uyum indekslerine sahip oldu?unu ve kuramsal beklentileri destekledi?ini göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Yeni bir ölçüm arac?n?n olu?turulmas?)

Format: Yaz?l?, Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Geni? bir popülasyonda sosyal de?erleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir; genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde standartla?t?r?lm??t?r.

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler ve yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? için kullan?lan örneklem, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lamas?na olanak tan?yan yeterli büyüklük ve çe?itlilikte olmal?d?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?r:

1 = **Hiç Kat?lm?yorum**
2 = Az Kat?l?yorum
3 = Orta Düzeyde Kat?l?yorum
4 = Çok Kat?l?yorum
5 = **Tamamen Kat?l?yorum**

Anahtar Kelimeler

Yavuz Bolat, psikometri, de?er ölçümü, faktör yap?s?, Cronbach Alfa, sosyal bilimler, e?itim ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: yavuzbolat06@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma adresi bilgisi kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, akademik bir makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için do?rudan sorumlu yazar **Yavuz Bolat** ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in geli?tirildi?i ve yay?nland??? y?l **2013**'tür. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli ara?t?rmalar için yazar?n izni ?art olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: ulakbim.turje.org. Ayr?ca, ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: cok-boyutlu-sosyal-degerler-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Bolat, Y. (2013). Bir De?er Ölçme Arac?: Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i. *Turkish Journal of Education, 2* (4), 13-27.

Çok Boyutlu Sosyal De?erler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte do?rudan listelenmemi?tir. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen referans makaleye (Bolat, 2013) ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM